

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

כָּל-הַזָּהָב (רביעי) (שמונת לח, כד)

כָּל-הַזָּהָב (רביעי) - רמז לכך שפרק הזהב הוא הפרק הרביעי במסכת בבא מציעא.

שלום המאירי

וְכִסֹּף פְּקוּדֵי הַעֲדָה מֵאֵת כֶּכֶר (אתנחתא) וְאֶלֶף וְשִׁבְעֵי מֵאוֹת

וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים (תלישא קטנה, קדמא ואזלא, דרגא תביר) שְׁקָל בְּשִׁקְלֵי
 הַקֹּדֶשׁ (שמונת לח, כה)

הטעמים מפרידים, בטעם אתנחתא, בין מאת הככר לשאר הכסף. המשך הפסוק מודגש בטעמי קדמא ואזלא.
 יש בכך רמז לשכחת סכום זה, כמבואר לקמן בפסוק כ"ח, שנעלמו ממשה ווי העמודים. במנהג הספרדים
 נקרא קדמא ואזלא בשם אזלא גריש, כמו שנקרא בפי האשכנזים הטעם שלקמן בפסוק כ"ח וְאֵת-הָאֶלֶף
 (אזלא גרש).

עוד נראה לרמוז למה שכתב החת"ם סופר, תורת משה: "ואלף ושבע מאות וחמשה ושבעים, ידוע במדרשות
 כי נשכח ממרע"ה מה שעשה באלף ושבע מאות וכו' ונצטער על זה עד שהזכירו הקב"ה, נ"ל רמז על משאחז"ל
 (במס' תמורה ט"ז ע"ב) שנשכחו בימי אבולו של מרע"ה אלף ושבע מאות ק"ו וגז"ש¹ ונראה דלא חשיב פרוטרוט
 דחמשה ושבעים, ועכ"פ הכלל אלף ושבע מאות מכוון הכא והתם, יען כי ע"י העגל ושבירת הלוחות באה שכחה
 לעולם". ע"כ.

ונרמז בטעמים: וְאֶלֶף וְשִׁבְעֵי מֵאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים (תלישא קטנה, קדמא ואזלא, דרגא
 תביר), נתלשו, נשכחו, ווי העמודים, וכנגדם אלף ושבע מאות ק"ו וגז"ש. שני הלוחות נרמזים בצורת קדמא
 ואזלא, ושבירתם נרמזת בדרגא תביר. ע"י העגל ושבירת הלוחות באה שכחה לעולם.

שלום המאירי

בְּקֶלֶט (יתוב) לְלִלְגָלֵת מִחֲצִית הַשִּׁקְלֵי בְּשִׁקְלֵי הַקֹּדֶשׁ לְכֹל הַעֲבָרִים עַל הַפְּקָדִים מִבְּיַד
 עֲשָׂרִים שָׁנָה וְנִמְעָלָה לְשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְשִׁלְשֵׁת אֲלָפִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים (שמונת
 לח, כו)

¹ קל וחומר וגזרה שוה.

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

רבי בנימין דוד קורנט מבאר²: **בְּקָע** לַגְּלַגְלֹת, תיבת "בקע" אותיות **עקב** למפרע, ויש אחריו טעם **יתיב**, רמז אשר ע"י **ענוה ושפלות** יכול האדם לבוא לתשובה³, על-דרך האמור (משלי כב, ד) **עֵקֵב עֲנָה יִרְאֵת ד'**. ויש בפסוק זה צ"א אותיות כמנין הוי' ואד"ני.

בְּקָע (יתיב) לַגְּלַגְלֹת מַחְצִית הַשֶּׁקֶל הַשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְכֹל הַעֲבָר עַל הַפְּקָדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְמוֹעֵדָה לְשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְשִׁלְשֵׁת אֲלָפִים וְחֲמִשֵּׁי מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים (שְׁמוֹת לַח, כו)

רש"י מבאר: "בקע - הוא שם משקל של מחצית השקל".

רבי זונדל קרוזר מבאר⁴: בצווי נאמר רק 'מחצית השקל' ולא נזכר כלל שם 'בקע'. ואפשר שבאמת שם המטבע לא היה בקע אלא שם המשקל. שהמטבע עצמה היתה נקראת 'מחצית השקל' אלא שכאן כשבאו למשקל כל הכסף מזכיר שהמטבעות שנתנו היה משקל כל אחד בקע, שעי"ז עלו למשקל הככרות שמזכיר הכתוב. וגם יש בזה ענין להורות שנתנו בקע כלומר מטבע שבורה ולא שלמה ואפשר שכיון שהיתה שם סכנת נזקים ע"י המנין לכן הקפידו שלא יהיה שלם ומובן מה שנטעם **ביתיב שהוא טעם מעורר ענין**.

בְּקָע לַגְּלַגְלֹת (יתיב זקף קטן) מַחְצִית הַשֶּׁקֶל הַשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְכֹל הַעֲבָר עַל הַפְּקָדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְמוֹעֵדָה לְשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְשִׁלְשֵׁת אֲלָפִים וְחֲמִשֵּׁי מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים (שְׁמוֹת לַח, כו)

רש"י מבאר: "בקע - הוא שם משקל של מחצית השקל".

בנדבת המשכן היה חלק שבו כולם היו שוים, ולא היה תלוי בנדבת הלב, אלא כפי שנאמר בפרשת כי תשא (שמות ל, טו) "הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט מִמַּחְצִית הַשֶּׁקֶל לְתַת אֶת תְּרוֹמַת יְדֹד לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם".

נראה שענין השויון והכפרה רמז במלים ובטעמים. במלים "בְּקָע לַגְּלַגְלֹת". המלה "בְּקָע", רומזת⁵ בהיפוך אותיות ל"עקב" ונמצאת בה האות ק', היורדת, כמו העקב, למטה מכל האותיות. המלה "לַגְּלַגְלֹת", רומזת לראש, הנמצא למעלה, וכמוהו האות ל', הגבוהה מכל האותיות, ונמצאת במלה "לַגְּלַגְלֹת" שלש פעמים.

כך גם הטעמים: **בְּקָע** בטעם **יתיב**, הטעם היחיד שנמצא לפני מלה, רומז לעקב. **לַגְּלַגְלֹת** בטעם זקף

קטן, רומז בצורתו ובשמו לראש. מכאן שהמלים **בְּקָע לַגְּלַגְלֹת** רומזות לשויון העשיר והדל, ולכפרה על כל ישראל, בבחינת "מִכֶּפֶר רָגֵל וְעַד רֵאשׁ"⁶.

שלום המאירי

² קיבוץ מזרה ישראל, רבי בנימין דוד קורנט, ניו יורק תשז, פרשת פקודי, עמ' קעח.

³ יתיב - ישוב.

⁴ אור החמה שמות.

⁵ כנ"ל ע"י רבי בנימין דוד קורנט.

⁶ הביטוי "מִכֶּפֶר רָגֵל וְעַד רֵאשׁ" נמצא לחלי ומכה (ישעיה א, ו; איוב ב, ז). אמנם על אבשלום נכתב (שמואל ב יד, כה) "וְכָאֲשֶׁלֹם לֹא הָיָה אִישׁ יָפֵה בְּכָל יִשְׂרָאֵל לְהִלָּל מֵאֵד מִכֶּפֶר רָגֵלוֹ וְעַד קַדְקֵדוֹ לֹא הָיָה בּוֹ מוֹם".